

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра Фінансового менеджменту та фондового ринку
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування
Фінансовий та страховий менеджмент
(назва магістерської програми)

на тему: «Фінансова стійкість підприємства та її забезпечення»
(назва теми)

Виконавець:

студентка 62 групи факультету ФБС

Волкова Вікторія Леонідівна _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Іоргачова Марія Іванівна _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ОДЕСА – 2023

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. У сучасних умовах, фінансова стабільність стає ключовим показником фінансового здоров'я підприємства та його співробітників. Загострення конкуренції на міжнародних ринках стимулює пошук більш результативних стратегій управління діяльністю компаній та прийняття довгострокових рішень для підтримки фінансового благополуччя підприємств.

Фінансова стійкість підприємства проявляється у його здатності ефективно функціонувати та розвиватися, відзначається достатнім рівнем фінансового забезпечення та результативністю управління ресурсами, що забезпечує його платоспроможність, прибутковість та рентабельність.

Фінансова стійкість підприємства відображає ефективність його операційного, інвестиційного і фінансового розвитку, містить важливу інформацію для інвесторів і відображає здатність підприємства виконувати свої фінансові зобов'язання та забезпечувати подальший розвиток при збереженні кредитоздатності та фінансової незалежності від внутрішніх і зовнішніх факторів.

Фінансова стійкість суб'єктів господарювання відображає складні взаємозв'язки, які визначають соціально-економічний розвиток підприємства. Комплексність цієї категорії полягає в відображенні рівня фінансової стійкості та фінансових показників підприємства, його здатності виконувати свої зобов'язання та забезпечувати подальший розвиток при збереженні кредитоспроможності та відносної незалежності від змін внутрішніх та зовнішніх чинників.

Фінансова стійкість підприємства включає в себе достатнє фінансове забезпечення для збереження безперебійності основних видів діяльності, фінансову незалежність від зовнішніх джерел фінансування, можливість ефективного управління власними ресурсами та достатню матеріальну базу для оптимізації оборотних коштів.

Сьогодні, в умовах економічних криз та соціально-політичної нестабільності, ефективне управління фінансовою стійкістю підприємства вимагає комплексного підходу, що враховує управління доходами та витратами, активами, грошовими потоками та іншими аспектами підприємницької діяльності. Система управління фінансовою стійкістю стає важливою складовою діяльності підприємства, яке намагається підтримувати стійкий рівень фінансової стабільності.

Дослідження багатьох вітчизняних та зарубіжних науковців щодо питання сутності та ефективного керування фінансовою стійкістю підприємства, таких як: Кривицька О.Р., Бланк І.А., Філімоненко О.С., Савицька Г.В., Гапак Н.М., Капштан С.А., Скляр Г. П., Давиденко Н.М., Ткаченко Є.Ю., Фатюха В.В.,

Яришко О.В. та інших науковців, демонструє широкий спектр підходів, що висвітлюють різні аспекти даного поняття. В результаті цього немає однозначного визначення терміну.

У світлі невизначеності та постійних змін на ринковій економіці виникає необхідність знаходження більш ефективних методів впровадження політики управління фінансовою стійкістю підприємства. Тому питання вибору раціональних стратегій для формування тактичного та стратегічного управління фінансовою стійкістю залишається відкритим.

Мета дослідження полягає в теоретичному узагальненні та наданні практичних рекомендацій щодо забезпечення фінансової стійкості підприємства. Для досягнення вищевказаної мети кваліфікаційної роботи необхідно виконати такі **завдання**:

- визначити економічну сутність та види фінансової стійкості підприємства;
- узагальнити методичні аспекти щодо аналізу фінансової стійкості підприємства;
- розглянути систему забезпечення фінансової стійкості підприємства та її складові;
- описати особливості фінансово-економічної діяльності підприємства ТОВ «Телекарт-Прилад»;
- проаналізувати показники фінансової стійкості підприємства ТОВ «Телекарт-Прилад»;
- оцінити ймовірність банкрутства ТОВ «Телекарт-Прилад» як важливу складову аналізу фінансової стійкості;
- запропонувати напрямки щодо удосконалення системи забезпечення фінансової стійкості підприємства та її складових;
- розробити рекомендації щодо покращення управління фінансовою стійкістю ТОВ «Телекарт-Прилад».

Досягнення усіх цих завдань дозволить з'ясувати та проаналізувати проблеми, пов'язані з управлінням фінансовою стійкістю, і визначити оптимальні шляхи щодо вирішення цих питань у контексті конкретного підприємства.

Об'єктом дослідження є процес забезпечення фінансової стійкості підприємства, який є невід'ємною складовою його розвитку.

Предметом дослідження у даній кваліфікаційній роботі виступають теоретико-методичні засади та практичні положення, щодо аналізу та забезпечення фінансової стійкості підприємства ТОВ «Телекарт-Прилад».

У дослідженні було застосовано різні **методи**, включаючи загальнонаукові методи, такі як аналіз і синтез (при дослідженні сутності поняття фінансової стійкості), узагальнення та системний аналіз (розгляд система забезпечення фінансової стійкості підприємства), методи статистичного аналізу, включаючи аналіз відносних показників (при розробці інтегрального показника

щодо оцінки фінансової стійкості), методи порівняння та групування (порівняння класичного та інтегрального показника оцінки фінансової стійкості підприємства), а також нормативний метод (використання вагових коефіцієнтів). Для аналізу та обробки даних використовувалися комп'ютерні програми, такі як Microsoft Word, а також Microsoft Excel.

Наукова новизна одержаних результатів. Ключовою новизною у цьому дослідженні є розробка комплексного показника КФС – інтегрального коефіцієнту щодо визначення фінансової стійкості підприємства, який є адекватним показником та реально може бути використаний на практиці для визначення рівня фінансової стійкості досліджуваного нами підприємства ТОВ «Телекарт-Прилад».

Інформаційна база для дослідження включала навчальні посібники та підручники з фінансового аналізу, аналізу ймовірності банкрутства, наукові публікації та монографічні видання, законодавчу базу України, а також фінансову звітність ТОВ «Телекарт-Прилад» за 2018-2022 роки.

Практичне значення отриманих результатів. На практичному рівні результати дослідження мають велике значення, оскільки вони надають не тільки дієві рекомендації щодо поліпшення управління фінансовою стійкістю ТОВ «Телекарт-Прилад», а також можуть бути використані для підвищення рівня та забезпечення фінансової стійкості інших аналогічних підприємств.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота має класичну структуру: вступ, три розділи, які об'єднують загалом вісім підрозділів, висновки, список використаних джерел та додатки. Загальний обсяг роботи становить 113 сторінок. Основний зміст викладено на 105 сторінках. Робота містить 16 таблиць, 26 рисунків.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано тези на тему: «Фінансова стійкість суб'єкта господарювання: можливі заходи її забезпечення». The 4th International scientific and practical conference “The world of modern technologies and inventions” (October 10-13, 2023) Vienna, Austria. International Science Group. 2023. С.59-60.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Теоретичні засади фінансової стійкості підприємства»** розглянуто сутність понять «фінансова стійкість» підприємства, детально розглянуті методичні аспекти щодо визначення та система управління фінансовою стійкістю.

У другому розділі **«Аналіз та оцінка рівня фінансової стійкості підприємства ТОВ «Телекарт-Прилад»** проаналізовано рівень фінансової стійкості підприємства ТОВ «Телекарт-Прилад»: проведено розрахунок певних груп показників (ділової активності, показників ліквідності та платоспроможності підприємства, показників рентабельності та безпосередньо

показників фінансової стійкості досліджуваного підприємства ТОВ «Телекарт-Прилад»).

У третьому розділі *«Напрямки забезпечення фінансової стійкості підприємства ТОВ «Телекарт-Прилад»* запропоновано напрямки щодо забезпечення фінансової стійкості підприємства ТОВ «Телекарт-Прилад», зокрема: надані обґрунтовані рекомендації щодо удосконалення системи забезпечення фінансової стійкості підприємства та рекомендації щодо покращення управління фінансовою стійкістю ТОВ «Телекарт-Прилад».

ВИСНОВКИ

У процесі підготовки даної кваліфікаційної роботи було проведено аналіз економічної сутності понять «фінансова стійкість» підприємства, детально розглянуті методичні аспекти визначення та система управління фінансовою стійкістю. Надано фінансово-економічну характеристику системи управління, а також здійснено аналіз і прогнозування показників фінансової стійкості суб'єкта господарювання.

Підбиваючи підсумки теоретичного аспекту даної роботи, можна зробити висновок, що фінансова стійкість підприємства визначається станом фінансових ресурсів, їхнім раціональним розподілом та ефективним використанням. Цей стан дозволяє підприємству зростати, максимізуючи прибуток і капітал, при цьому зберігаючи належну платоспроможність та кредитоспроможність при прийнятному рівні ризику.

Ефективне управління фінансовими ресурсами, оптимальна структура активів та баланс між власним та позиковим капіталом грають вирішальну роль у забезпеченні фінансової стійкості підприємства.

Досягнення фінансової стійкості вимагає комплексного підходу, аналізу та керування фінансами. Інформація щодо фінансової стійкості є важливою для інвесторів, кредиторів і самого підприємства, оскільки вона допомагає оцінити здатність підприємства витримувати випробування в складних економічних умовах та зміцнювати свою конкурентну позицію. Аналіз фінансової стійкості є важливим кроком у оцінці фінансово-економічного стану підприємства та його здатності до розвитку.

Оцінка фінансової стійкості є важливим етапом для виявлення потенційних ризиків і підготовки до можливих кризових ситуацій. Проаналізувавши рівень фінансової стійкості, підприємства можуть розробити стратегії для покращення своєї фінансової ситуації та зменшення ризиків.

Щодо методів та підходів до оцінки фінансової стійкості, існують різні підходи і моделі, які можуть бути використані. Важливо вибрати той метод чи підхід, який найбільше відповідає конкретним потребам та можливостям підприємства.

Система забезпечення фінансової стійкості підприємства – це складний процес, який вимагає ретельного аналізу, стратегічного планування та ефективного управління ресурсами. Щоб досягти фінансової стійкості, підприємство повинно дбати про фінансову структуру, контроль, стратегічне управління, інновації та інвестиції.

Тільки завдяки комплексному підходу та постійній готовності до змін підприємство може забезпечити свою фінансову стійкість і успішну діяльність у довгостроковому перспективі. Розуміння і дотримання цих принципів допомагає створити надійну основу для росту та процвітання підприємства.

Для комплексного дослідження фінансової стійкості підприємства ТОВ «Телекарт-Прилад» нами було проведено розрахунок певних груп показників: ділової активності, показників ліквідності та платоспроможності підприємства, показників рентабельності та безпосередньо показників фінансової стійкості досліджуваного підприємства ТОВ «Телекарт-Прилад».

Результати аналізу показали, що наявна ділова активність є досить високою, однак треба відмітити, що має місце необхідність в удосконаленні існуючої на підприємстві дебіторської політики. Звісно при здійсненні розрахунку вищенаведених показників нами були враховані такі фактори як – вплив пандемії (у 2019-2020 роках) та початок (у 2022 році) воєнних дій у нашій країні.

Значення коефіцієнта абсолютної ліквідності досліджуваного підприємства за останній рік поза межами норми говорить про неспроможність даного підприємства швидко здійснити сплату свої боргів. Існує ймовірність настання такого стану на підприємстві, коли може бути необхідним вжиття певних заходів, які були б спрямовані на поліпшення та покращення поточного стану ліквідності досліджуваного підприємства ТОВ «Телекарт-Прилад».

Додатково було проаналізовано ключові показники рентабельності обраного підприємства. У висновку можна відзначити негативні тенденції в показниках рентабельності, зокрема, період окупності капіталу показує збільшення, що свідчить про те, що кошти, вкладені в активи, вимагають більше часу для компенсації чистим прибутком. Також слід зазначити наявність фінансової залежності від зовнішніх кредиторів, а деякі показники свідчать про зниження фінансової стійкості підприємства. Зниження показників у 2022 році пов'язане із загостренням економічної ситуації у зв'язку із воєнними діями на території країни.

Підприємству рекомендується відслідковувати обсяг запасів, щоб уникнути їхньої надмірної накопиченості, що може призвести до додаткових витрат. Щодо ймовірності банкрутства, за моделлю Альтмана вона є досить високою (1,73), але моделі Ліса та Таффлера свідчать про високий рівень фінансового стану та низьку ймовірність банкрутства.

Отже, здійснення аналізу дало змогу виявити поточний рівень фінансової стійкості, наявні проблеми на досліджуваному підприємстві та можливість

запропонувати шляхи удосконалення управління його фінансовою стійкістю щодо майбутнього її забезпечення.

Основними рекомендаціями щодо управління фінансовою стійкістю аналізованого підприємства є: запропоновані напрямки щодо удосконалення системи забезпечення фінансової стійкості підприємства та надано рекомендації щодо покращення управління фінансовою стійкістю ТОВ «Телекарт-Прилад».

В цілому, результати дослідження підкреслюють важливість ретельного аналізу фінансової стійкості підприємства, а надані нами рекомендації та шляхи щодо покращення та удосконалення фінансової стійкості підприємства ТОВ «Телекарт-Прилад» дозволять систематичного управління її рівнем задля забезпечення належного її рівня та стійкого функціонування підприємства в умовах економічної нестабільності.